

GJYKATA EVROPIANE E TË DREJTAVE TË NJERIUT

SEKSIONI I TRETË VENDIM

Kërkesa nr. 4607/09 **Faik TOSHKËZI** **kundër Shqipërisë**

Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (Seksioni i Tretë), e mbledhur më 2 korrik 2024, si një Komitet i përbërë nga:

Ioannis Ktistakis, *Kryetar,*

Darian Pavli,

Andreas Zünd, *gjyqtarë*

dhe Olga Chernishova, *zëvendëssekretare e Seksionit,*

Duke mbajtur në konsideratë:

kërkesën (nr. 4607/09) kundër Republikës së Shqipërisë të depozituar në Gjykatë në mbështetje të nenit 34 të Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore (Konventa) më 13 janar 2009, nga një shtetas shqiptar, z. Faik Toshkëzi (kërkuesi), lindur më 1965 dhe banues në Tiranë;

vendimin për të njoftuar mbi ankesën sipas nenit 6§1 – në lidhje me kohëzgjatjen e moszbatimit të vendimit përfundimtar të gjykatës – qeverinë shqiptare (qeveria), fillimisht e përfaqësuar nga Agjenti i saj znj. A. Hicka, dhe në vijim nga z. O. Moçka, Avokat i Përgjithshëm i Shtetit, dhe për të deklaruar të papranueshme pjesën tjetër të kërkesës;

vërejtjet e palëve;

Pasi diskutoi, vendos si më poshtë:

LËNDA E ÇËSHTJES

- Çështja ka të bëjë me kohëzgjatjen e ekzekutimit të një vendimi të brendshëm.
- Më 20 mars 1995, Komisioni për Rikthimin dhe Kompensimin e Pronave Lushnjë (Komisioni) rrëzoi kërkesën e vëllait të kërkuesit për njohjen dhe rikthimin e pronës së gjyshit të tyre, me arsyetimin se prona në fjalë ishte tokë bujqësore.
- Vëllai i kërkuesit e kundërshtoi vendimin dhe më 16 janar 1996, Gjykata e Rrethit Lushnjë (Gjykata e Rrethit) njohu të drejtën ndaj një prone të kërkuesit dhe të trashëgimtarëve të tjerë të gjyshit të kërkuesit, dhe urdhëroi Komisionin t'i njihë si bashkëpronarë të një sipërfaqe toke më përmasat 40,000 metra katrorë (m²) në Golem, Kavajë. Procedurat u mbështetën në ligjin nr. 7698/1993, "Për rikthimin dhe kompensimin e pronave", edhe pse nuk u mor asnjë vendim, në lidhje me mënyrën ekzakte të rikthimit ose kompensimit të pronës. Më 7 qershor 1996, vendimi i Gjykatës së Rrethit u bë përfundimtar.
- Më 30 prill 2002, Gjykata e Rrethit lëshoi urdhërekzekutimin për vendimin e saj të vitit 1996. Kërkuesi i kërkoi zyrës së përbarimit që ta zbatonte urdhrin me anë të Zyrës së Regjistrimit të Pronave të Paluajtshme, dhe me anë të Komisionit. Më 26 shtator 2002, përbaruesi i ndërpreu procedurat e ekzekutimit pasi titulli i pretenduar nuk mund të regjistrohej në Regjistrin e Tokave.
- Më 1 nëntor 2002, Gjykata e Rrethit pranoi pjesërisht padinë e kërkuesit ndaj zyrës së përbarimit. Ajo vendosi se vendimi i vitit 1966 nuk parashikonte rikthimin e tokës në fjalë, për këtë arsye kjo e fundit nuk mund të regjistrohej në Regjistrin e Tokës në emër të kërkuesit dhe të trashëgimtarëve të tjerë. Sidoqoftë, Gjykata e Rrethit e pranoi padinë për pjesën që kishte të bënte me procedurat ekzekutive për njohjen e të drejtës së tyre ndaj tokës dhe e urdhëroi përbaruesin që të vepronte sipas këtij vendimi.
- Më 7 prill 2004, zyra e përbarimit rrëzoi një kërkesë tjetër të kërkuesit, bërë në një datë të pacaktuar, me arsyetimin se vendimi i Gjykatës së Rrethit nuk ishte i zbatueshëm. Kërkuesi nuk bëri ankesë ndaj këtij vendimi.
- As kërkuesi dhe as trashëgimtarët e tjerë nuk kanë paraqitur kërkesa për zbatimin e vendimit të Gjykatës së Rrethit të vitit 1996, as pranë Komisionit dhe as pranë institucioneve të tjera të linjës,

Agjencia për Rikthimin dhe Kompensimin e Pronave (ARKP) dhe Agjencia për Trajtimin e Pronës (ATP), sipas parashikimit në ligjin nr. 9235/2004 dhe ligjin nr. 133/2015.

8. Në një datë të paspecifikuar në vitin 2004, kërkuesi dhe trashëgimtarët e tjerë ngritën një padi civile sipas së cilës kërkonin anulimin e privatizimit të një fabrike tullash, të ndërtuar pjesërisht në sipërfaqen e tokës në fjalë. Më 28 tetor 2004, Gjykata e Rrethit Tiranë e rrëzoi padinë, duke konstatuar se paditësit nuk kishin argument juridik, pasi ata nuk kishin titull pronësie ndaj tokës. Gjykata argumentoi se nuk ekzistonte asnjë vendim nga Komisioni për rikthimin e tokës tek paditësit. Ky vendim u la në fuqi nga Gjykata e Apelit Tiranë dhe Gjykata e Lartë më 15 mars dhe 23 dhjetor 2005, respektivisht.

9. Më 13 nëntor 2011, Gjykata e Rrethit rrëzoi kërkesën për interpretimin e vendimit të saj të vitit 1996, sipas së cilit kërkohej njohja e titullit të pronësisë ndaj sipërfaqes prej 40,000m² dhe/ose të drejtën e trashëgimtarëve për të qenë të parët për një vendimmarrje, duke konstatuar se vendimi i vitit 1996 nuk i adresonte këto problematika. Vendimi u la në fuqi nga Gjykata e Apelit Vlorë dhe Gjykata e Lartë më 4 dhjetor 2012 dhe 15 tetor 2015, respektivisht.

10. Sipas palëve, nuk ka pasur zhvillime të reja në këtë çështje pas këtij momenti.

LEGJISLACIONI PËRKATËS I BRENDSHËM

11. Legjislacioni përkatës i brendshëm, në lidhje me rikthimin dhe kompensimin e pronave, përshkruhet në detaje, *inter alia*, në vendimet *Gjonbocari dhe të Tjerë kundër Shqipërisë* (nr. 10508/02, §§ 36–43, 23 tetor 2007) dhe *Manushaqe Puto dhe të tjerë kundër Shqipërisë* (nr. 604/07 dhe 3 të tjerë, §§ 23–53, 31 korrik 2012).

12. Një përmbledhje e legjislacionit dhe praktikës përkatëse të brendshme, në lidhje me ligjin nr. 133/2015, të datës 5 dhjetor 2015, për Trajtimin e Pronës dhe Finalizimin e Procesit të Kompensimit të Pronave (Ligji i Pronave 2015) paraqitet në çështjen *Beshiri dhe të tjerë kundër Shqipërisë* (vendim), nr. 29026/06 dhe 11 të tjerë, §§ 29–109, 17 mars 2020).

VLERËSIMI I GJYKATËS

13. Kërkuesi u ankua mbështetur në nenin 6 § 1 të Konventës për kohëzgjatjen e zbatimit të vendimit të Gjykatës së Rrethit të datës 16 janar 1996, me pretendimin se deri në atë datë Komisioni nuk kishte lëshuar ndonjë vendim për çështjen e tij.

14. Qeveria parashtroi se në mënyrë që të jepej një vendim përfundimtar për kërkuesin ndaj të drejtave të tij të njohura të pronësisë, ai do të duhej të niste procedura administrative pranë Komisionit. Më pas, Komisioni do të gjykonte nëse do të vendoste për rikthimin e tokës së tij plotësisht ose pjesërisht, ose për çdo formë tjetër kompensimi sipas parashikimit të ligjit. Gjykata argumentoi se kërkuesi nuk kishte ndjekur procedurën e duhur juridike për zbatimin e vendimit në fjalë.

15. Kërkuesi pretendoi se ai kishte shteruar të gjitha procedurat e disponueshme të gjykatës.

16. Gjykata përsërit se ekzekutimi i një vendimi dhënë nga cilado gjykatë duhet të konsiderohet si një pjesë integrale e “seancës dëgjimore”, sipas parashikimit në nenin 6. Gjithashtu, ajo i referohet praktikës së saj gjyqësore, në lidhje me mosekzekutimin ose ekzekutimin e vonuar të vendimeve të brendshme të formës së prerë (shih *Hornsby kundër Greqisë*, 19 mars 1997, § 40, *Raporte të Gjyqimeve dhe vendimeve 1997-II*, dhe *Stoyanov dhe Tabakov kundër Bullgarisë* (nr. 2), nr. 64387/14, § 47, 7 dhjetor 2021).

17. Parimet e përgjithshme për shterimin e mjeteve vendase janë përmbledhur në *Vučković dhe të tjerë kundër Serbisë* (kundërshtim paraprak) ([DHM]), nr. 17153/11 dhe 29 të tjerë, nr. 42219/07, §§ 83–89, 9 korrik 2015).

18. Në çështjen e cituar më sipër, *Beshiri dhe të Tjerë*, Gjykata vlerësoi se Ligji i Pronës 2015 ishte përgatitur për të adresuar çështjen e zbatimit të së drejtës së ish-pronarëve për kompensim në një mënyrë efektive dhe kuptimplotë, duke marrë në konsideratë kërkesat e Konventës, dhe se Ligji i Pronës zbatohet për të gjithë individët që paraqisnin një kërkesë pranë Gjykatës përpara hyrjes në fuqi të Ligjit të Pronës 2015 (shih, veçanërisht, §§ 215 dhe 217; shih edhe *Ruçi dhe Bejleri kundër Shqipërisë* (vendim) [Komiteti], nr. 56937/10 dhe 191 të tjerë, §§ 7–14 dhe 21 e në vijim, 20 prill 2021).

19. Gjykata thekson se vendimi i Gjykatës së Rrethit, i datës 16 janar 1996, njihte të drejtat e trashëguara të kërkuesit ndaj një sipërfaqe toke me përmasa 40,000 m², por nuk mbante një pozicion për formën ekzakte të rikthimit ose të kompensimit të asaj prone. Sipas parashikimeve

ligjore në fuqi në atë periudhë, ish-pronarët e pronave të shpronësuar nga regjimi Komunist, ose trashëgimtarët e tyre ligjorë, kishin të drejtën për të kërkuar pronësinë e pronave fillestare. Pasi të jepej pronësia, ata kishin të drejtën që t'iu rikthehej prona e tyre fillestare e paluajtshme, ose t'iu jepej kompensim në natyrë (maksimumi 10,000 m²), ose në vlerë, nëse përmbusheshin disa kushte të caktuara (shih *Gjonbocari dhe të Tjerë*, cituar më sipër, § 37). Ishte detyra e Komisionit që të verifikonte nëse këto kushte ishin përmbushur, dhe të vendoste respektivisht.

20. Gjykata kishte pranuar më herët se një pale ndërgjyqëse të suksesshme mund t'i kërkohej të ndërmerre hapa proceduralë për të kompensuar borxhin e gjykimit (shih *Shvedov kundër Rasisë*, nr. 69306/01, § 32, 20 tetor 2005). Materialet e çështjes nuk provojnë se kërkuesi ka ndërmarrë hapa efektive për të siguruar zbatimin e vendimit të gjykatës. Veçanërisht, ai nuk kishte depozituar një kërkesë pranë Komisionit për rikthimin ose kompensimin e pronës në fjalë për 28 vite që prej vendimit të Gjykatës së Rrethit. Duke qenë se vendimi i gjykatës së brendshme nuk parashikonte një metodë për rikthimin ose kompensimin për tokë, një kërkesë e tillë do t'i kishte dhënë autoriteteve të brendshme një mundësi për të përcaktuar metodën e duhur të ekzekutimit. Duke marrë në konsideratë specifikat e legjislacionit për rikthimin e pronave, sipas së cilit kërkohej pjesëmarrja aktive e kërkuetit, paraqitja e një kërkesë ndaj Komisionit nuk përbënte një barrë të tepërt ose të paarsyeshme ndaj tij. Gjykata vlerëson se kërkuesi nuk kishte paraqitur një arsye të justifikueshme për mosveprimin e tij për ta paraqitur një kërkesë të tillë.

21. Së fundmi, kërkuetit iu kërkuar, në mbështetje të nenit 35 § 1 të Konventës, që të shfrytëzonte mjetet e reja të brendshme të parashikuara në Ligjin e Pronës 2015, në përputhje me rregullat përkatëse të brendshme. Kërkuesi ose nuk kishte shfrytëzuar mjetet e brendshme të disponueshme, ose nuk kishte informuar Gjykatën për veprimet që mund të kishte marrë në lidhje me këtë aspekt. Gjykata nuk konstaton rrethana të jashtëzakonshme sipas së cilave kërkuetit do të përjashtoheshin nga detyrimi për të shfrytëzuar mjetet e brendshme në çështjet *Beshiri dhe të tjerë* (cituar më sipër, §§ 216–18) dhe *Raçi dhe Bejleri* (cituar më sipër, §§ 27–28), dhe po ashtu nuk gjen arsye për t'u larguar nga ai përfundim në çështjen konkrete.

22. Sipas këtyre rrethanave, kërkesa duhet të rrëzohet sipas nenit 35 §§ 1 dhe 4 të Konventës për mosshfrytëzim të mjeteve të brendshme.

PËR KËTO ARSYE, NË MËNYRË UNANIME, GJYKATA

E shpall kërkesën të papranueshme.

Hartuar në anglisht dhe njoftuar me shkrim më 5 shtator 2024.

Olga Chernishova
ZËVENDËSSEKRETARE

Ioannis Ktistakis
KRYETAR